

ZOMBOR és VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEZEI KOZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és esütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dolánytörszédjében, valamint hirdetések s nyilttíri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

helyben házhoz küldve.
Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre . . . 4 .
Negyed évre . . . 2 .

vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 9 frt — kr.
Fél évre . . . 4 . 50 kr.
Negyed évre . . . 2 . 25 kr.

Neptanítóknak helyben:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 .
Negyed évre . . . 1 . 50 .

Neptanítóknak vidéken:
Egész évre . . . 7 frt — kr.
Fél évre . . . 3 . 50 .
Negyed évre . . . 1 . 75 .

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:
Sötét- s esendes-utca sarkán, Holneder-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előfizetések és hirdetések is küldendők.

Bérmegtelen leveleken nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerkesztővel értekezhetni: d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

Fuimus Troies.

Még csak néhány nap s a magyar mágnások fölött megkongatott halálharang elnémul, — el lesznek temetve, mint a kiknek nem adott: a pénz Phonixeként poraiból újra támadni, — elmondhatják: „Fuimus Troies.”

Lapok nem vezéreziknek, röpiratok nem javasolnak, képviselők nem veszekszenek, főrendek nem alkudoznak fölöttök. Melyetnek bökén. Ők is csak olyan mindennapi emberek, mint a legutolsó munkás, a ki véres verejete árára szerzi meg kenyérét.

Nem lesz okuk a chronique scandaleuse hieirt gyártani duellumokkal, nősöktetessel, s parlamenti sport szavazásokkal visszavett.

Ők nem törvényhozók többé, nem születet főurak, hanem emberek, a kik ha valamivé lenni akarnak, — dolgozniok kell, mint másnak is, vagyont szerezni, vagy tudomány utján vivni ki még egyszer azt, a mit őseiktől ajándékba kaptak, de a mit a haladó kor tőlük öröszakkal.

A főrendház reformjának egyedüli eredménye, hogy sok kősa törvényhozónak visszaadta azt a jogot a törvényt íszetelni, tanulni és kiabrándította őket abból a balga hitből, hogy ők nem azon agyagból gyúrvák, mint a többi ember, hanem tiszta kaolin

agyagból, a miből az átlátszó porcelánt is készítik. Négy-ötszáz kékvérű emberből egyszerre pirosvérű ember lett.

Egbeikiáltó „igazságtalanságnak” tartják ők ezen öröszakos metamorphozist, s van is egyenüni igazuk. Hogyne? — Csupán egy okból degradáltak mindenmai emberre mágnás voltuktól, — egy okból: hogy nem képesek 3000 frtnyi adót fizetni.

Isten és ember látja, hogy a törvényhozió tudomány nem sarkall vagyoni előnyökön. Mennyivel okosabb az a mágnás, a ki 3000 frtnyi adót fizet évenként annál, a ki még csak 1000 et se képes: belátni senki se fogja. De Tisza Kálmán mely állambölcsességi tudományja megakadt ama nagy problémán, hogy miként szabaduljon ő meg e tömérdek született törvényhoziótól?

Az senki előtt se lehetett kérdés, hogy a főrendház reformja voltaképpen mily alapszmerre építetik. Tiszta-ban voltak azzal, hogy a régi rossz helyett új jobbat kell alkotni. De hogy is lehet 800 főnyi törvényhozió tömegből kény és kedv szerint kiválogatni a ruskóját, — a pattogatottját meg szépen kilöknü s azt mondani neki, hogy: nem vagy idevaló? Azt írtatni, ki ül ott a főrendházban ösibb jusszon, — aligha vezet célra.

A mágnások legnagyobb része visszavezeti családját egész Árpád vezérig s tessék azon tullicizálni.

Hanem maradt egy elfogadhatóbb szempont. A ki jobban tudott gazdálkodni, — az bizonyára körültekintőbb ember s inkább válik be törvényhozió-nak, mint az, a ki elpazarolta ösji jussát s az unokáknak csak ezimeket egyik se, hogy ő az oka, a miért ki kellett maradnia a „méltóságos ház”-ból.

S már most fait-accomplí. Megtörtént. A cenzus legfölebb valamivel kisebb lesz, de már mértéknek megmarad. A mágnások kétharmada vagy harmnegyede csak „fuerunt Troies”.

Hanem hát maradt egy vigaszuk. A mi halálukat okozta, ugyancsak a cenzus segíthet rajtuk. Mi kell nekik? A nervus rerum gerendarum.

Három eszköz: a pénz s pénz s ismét a pénz.

Nosza megboszulhatják hát most magukat Tisza Kálmánon.

Az ösi ivadék szép, elegans és chices.

Meg fog indulni a parthie vadászat széles e hazában.

Ha meg eddig adtam valamit arra a kék vér, hogy ne vegyüljön polgar-

vérrel, úgy volt rá ok: az, hogy ő mágnás volt. De most megszünt azzá lenni s mi több, egy kis vérvegyülés visszazerezh . . . szíttet jogot.

S ha mind a 600 kivülrekit trójai gazdagon nösül, — a mi száz esztendő lefolyása alatt nem lehetetlen, akkor ott tartunk a reformmal, a hol elkezdtek . . . Söt roszabbul leszünk vele, mert már akkor bizonyára kinevez a kormány nem 50, de százötven törvényhoziót oda, — s lesz újra egy konglomeratum, melynek szétbrentéséhez egy új Tisza Kálmán kiesi lesz.

Ime itt van az a rés, melyen beburakodhatik újra a régi főrendház az újba, hogy ott tartsunk a hol a mádi szíód.

S ezen a jelen viszonyokra épített, a jövővel nem szembesített reform a felhozott számos indokon kívül ez egy indokból is kártyavár, mely csak a véletlen szelére vár, hogy összedőljön.

A cenzus s puskapor, melyet Tisza Kálmán tizedezt volna föl.

A főrendház ezidejüleg nem reformáltatott, hanem egy kissé megrostáltatott. A tulajdonképi reform majd az lesz, a midőn a névvel a jelleg is el-töröltetik, midőn a valódi liberalizmus ülteti a nemzet talajába — a demokracziát. A midőn nem cenzus, de egy meghatározott szám alkotja a „fölső-ház”-at, egy szám, melyet tulhaladni

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Író és író.

Mottó: „Korálbelül” nem annyit jelent, mint: korál és belül.”

I

Égnek mered a szem
Tollszár ajkak között,
Ujjak nyugtalanul
Játszunk a fül mögött . . .
Ugyan merre lehet
Szép s jónak hazája?!

II

Fehérlő keskeny ut
Zöld hegynek oldalán,
Hosszu papírszalag
Az író asztalán,
Körötte halomban
Soknyelvű sajtónak,
Egynapos gyermeki
Félelmes,
Förtelmes,
Megrendítő,

Hajmeresztő

Esetről szólnak.
A serény toll alul,
A betű hullva-hull,
A mi Kamcsatkában
Es Braziliában,
Éjszaksark s dél között,
Víz alatt, föld fölött
Csudának született:
Nemzetek verekedése,
Diplomaták porólése,
Szerecsenek ügyei,
Sárnga indus vétkői,
Mire vágyik német, angol,
A traneczia hol barangol
Mit csinál az orosz czár?
Es még mi?! Tudj’ a tatár!
Mégfér együtt szépen rendben,
A féloles kutyanyelven.
S mig izzad a homlok s fírad a kar
Vágyra a kényszer halmot takar
Hallgat a szív, . . . mit se remél,
De honn a család . . . gondtalan él.

III

Csöndes mogorva lakában,
A! a tudós egymagában,
Napot, éjet egybe von,
Leszáll a földnek gyomrába —
S töl — a csillagok honába,
Kutat, — s jól érzi — vakon.
A természet szüz világa,

Föl van már előtte tárva
Öselemre osztva el, —
S hogyha lángesze buvárja
Véletlen kincset találá . . .
Talán nyugtot ére el?! . . .
Mig a föld lakói méltó ámulásban
Dicsöitik fényes nagy nevét, . . .
Ó a tudatlanság gyötör tudatában
Fogyasztja el száraz kenyérét.

IV

Szent öledre nagy természet
Ífu lélek vágyva vagy,
Ellesni mit az enyészett
Rontva terem: visszahágy,
Végtelenség nagy honába
Száll a tarka képezet,
S ismeretlen nagy útjába
Fülveszi szent képedet.
Nyomor, inség elfeledve . . .
Bu és bánat eltemetve . . .
Kéble többet nem remél,
Érted csak és benned él. —

Takács Jozsef

Csongorádi bíró leánya.

(Nepes ballada.)
Csongorádi öreg bíró kantározza a lovát.
„Edes apám, szülő apám ilyen késő
[hova hát?]
„A csillagok mig lefutnak — lemennek,
Csillag fényes becsületet szerezek a
[nevemnek.”

Kinn a pusztán zugva-bugva az ösi szél
[csavarog,
Hej hiába ragyogtok ti fényben üző
[csillagok;

Ott ragyog az én csillagom, az ő bogár
[szemében,
Csongorádi bíró lánya, meghalok én te érted!
Szilaj betyár, nyalka betyár felpattan
[lovára,

A futó szél, — repülő por nem érhet a
[nyomába.

Csongorádi bíró lánya — csak jár — csak
[jár egyedül,
A kertjibe virágok közt meg sem pihen,
[le se ül;

Tépegeti, — tépegeti a virágot — levelet,
„Megígerte, ha el nem jön — ha el nem
[jön; nem szeret.”
Csök zárja le az ajkát: „Eljöttem én látod,
Meg keresni szeimeidben a szép
[menyországot.

Többet ér a te kezodből, öreg bíró lánya!
Egy szál tövis, mint a méző minden
[virágszála.”

„Szép anyagom láttál-e már két rózsát
[egy ágon,
Te vagy az én virágtársam — nyíló
[rózsza párom;

Ha az egyik zúgó szétlölle te török az ágról,
Utánna hervad a másik a szerelmi
[vágytól” . . .

